Speciaal onderwijs
Rafael
GROEIEN IN BESCHERMING

Schoolplan 2026-2030

Vastgesteld op:4-9-26

Speciaal onderwijs voor zeer moeilijk lerende kinderen

Rafael
Lanslaan 10
3526 XH Utrecht
030 293 6351
info@rafaelschool.nl

Inhoudsopgave

1

1. Achtergrond informatie 3
1.1. Inleiding 3
1.2. Schoolprofiel 3
1.2.1. Visie en kernwaarden 3
1.2.2. Kenmerken school 3
1.2.3. Doelgroep analyse 4
1.2.4. DIG (diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid) 5
1.3. PCOU Willibrord 5
2. Onderwijskundig beleid 6
2.1. Visie op onderwijs 6
2.2. Pedagogisch – didactisch klimaat 6
2.3. Afstemming context 6
2.4. Schoolloopbaan 7
2.5. Schoolklimaat 7
2.6. Curriculum 8
2.7. Basisvaardigheden 8
2.8. Maatschappelijke vraagstukken 10
2.9. Leertijd 10
2.10. Leerlingondersteuning 11
2.11. Differentiatie en passend onderwijs 11
3. Personeelsbeleid 12
3.1. Bekwaamheid personeel 12
3.2. Leiderschap 12
3.3. Koppeling met onderwijskundig beleid 12
3.4. DIG 12
4. Stelsel van kwaliteitszorg 14
4.1. Huidige situatie 14
4.2. Ambities 14
4.3. Werken aan verbetering 17
4.4. Evaluatie 17
4.5. Samenhang 17
5. Sponsorbeleid 18

1. Achtergrond informatie

1.1. Inleiding

Het schoolplan is opgesteld in lijn met het Koersplan PCOU Willibrord 2025–2028. Dit koersplan is benut als inhoudelijke inspiratiebron in het ontwikkelproces.

De voorbereiding startte met het aanscherpen van de schoolvisie. Vervolgens zijn de kaders voor de komende vier jaar vastgesteld op basis van het Koersplan PCOU Willibrord, de visie van Rafael, een schoolanalyse en de evaluatie van het vorige schoolplan (hier zijn alle doelen behaald met uitzondering van 2; die waren niet meer van toepassing).

Binnen deze kaders is in samenwerking met het team een nadere focus aangebracht waarna het is vertaald naar concrete ambities. Dit kan worden samengevat tot: De kwaliteit van het onderwijs wordt versterkt met focus op basisvaardigheden, professionele cultuur en samenwerking met ouders.

> De kwaliteit van het onderwijs wordt versterkt met focus op basisvaardigheden, professionele cultuur en samenwerking met ouders.

1.2. Schoolprofiel

1.2.1. Visie en kernwaarden

Op Rafael zien we ieder leerling als uniek en zoeken we naar mogelijkheden om daarbij aan te sluiten rekening houdend met hun leefwereld. We werken samen met het netwerk rondom de leerlingen om dit te bewerkstelligen.

We bieden onderwijs waarin zelfstandigheid en nabijheid met elkaar in balans zijn. Zo krijgt elke leerling de ruimte om zich persoonlijk te ontwikkelen. Een positief en plezierig leerklimaat staat centraal. We vinden het belangrijk dat leerlingen opgroeien tot gelukkige mensen die vol vertrouwen participeren in de maatschappij. Daarom besteden we veel aandacht aan sociale vaardigheden: samenwerken, jezelf presenteren, contact maken en zelfvertrouwen opbouwen. En is er ruimte voor alle levensbeschouwingen.

Een professionele cultuur en veiligheid zijn voor ons voorwaardelijk om een goed leerklimaat neer te zetten, want in een veilige omgeving kun je groeien. En groeien betekent bij ons vooral: leren.

Hierbij zijn onze kernwaarden: plezier door veiligheid, persoonlijke ontwikkeling en respect.

1.2.2. Kenmerken school

Rafael is een school voor speciaal onderwijs aan zeer moeilijk lerende kinderen (ZMLK) met een verstandelijke beperking. De leerlingenpopulatie kent grote onderlinge verschillen. Gemeenschappelijk is de behoefte aan expertise in het geven van onderwijs aan leerlingen met een verstandelijke beperking en mogelijke bijbehorende gedragsproblematiek in een groepssetting. Dit vraagt kennis en vaardigheden in aanpassen van lesmethodes, hoge mate van differentiatie in een les en pedagogisch handelen. Op Rafael wordt dit ondersteund door inzet van totale communicatie bestaande uit ondersteunende gebaren en picto’s. De school is een streekschool voor leerlingen in en om Utrecht.

Van oudsher heeft onze school een Protestant Christelijke en Rooms-Katholieke identiteit. Ouders waarvan hun kind naar het speciaal onderwijs gaat, hebben tegenwoordig niet meer zoveel te kiezen. Daar waar zij een keuze hebben, kiezen ouders vaak de beste school voor hun kind. Als school vinden wij het belangrijk om aan te sluiten bij de levensvragen van het kind en ze te laten kennis maken met alle mensbeelden die in onze samenleving vertegenwoordigd zijn. Dit uit zich in drie verschillende vieringen: Christelijk, Islamitisch en een wisselende viering.

Het onderwijs wordt georganiseerd via een stromenstructuur met vier stromen: A, B, C en D. De stromen A en B bestaan uit groepen van 12 tot 14 leerlingen, met nadruk op nabijheid en cognitieve differentiatie. De stromen C en D bestaan uit groepen van 8 leerlingen, met intensieve nabijheid en differentiatie op ondersteunings- en structuurbehoefte. Plaatsing en doorstroom vinden plaats op basis van leeftijd en ontwikkelingsbehoefte.

Daarnaast verzorgt Rafael onderwijs aan leerlingen onder de Variawet. Deze leerlingen zijn (vooralsnog) niet in staat om binnen een reguliere onderwijsstructuur te functioneren, maar hebben mogelijk perspectief op instroom in onderwijs. Er wordt gewerkt aan schoolse vaardigheden zodat de leerlingen in de toekomst het onderwijs in kan stromen. Dit onderscheidt ons van andere scholen.

Het schoolgebouw is ingericht op de specifieke ondersteuningsbehoeften van leerlingen. Zo hebben klaslokalen en tussenruimtes voor in- en ontspanningsmomenten en ieder een eigen toiletruimte. Daarnaast zijn er voorzieningen voor zorgpartner Reinaerde. Leerlingen van het kinderdagcentrum met mogelijk onderwijsperspectief worden opgevangen binnen zorgonderwijsgroepen. De buitenschoolse opvang (BSO) Vriendjes is eveneens in het gebouw gehuisvest. Hiermee wordt een informeel Integraal Kindcentrum (IKC) gevormd, gericht op samenwerking tussen onderwijs en opvang.

Het onderwijs wordt verzorgd door groepsleerkrachten en onderwijsassistenten. Zij worden ondersteund door directie, afdelingsleiders, intern begeleiders, orthopedagogen/psychologen en vakspecialisten. Voorbeelden van vakspecialisten zijn een autismespecialist, Rots en Water-trainer, ouderbegeleider en communicatiespecialist.

De school werkt daarnaast samen met externe professionals, waaronder de jeugdarts, ambulant begeleiders (Reinearde), logopedisten (Logo op maat) en fysiotherapeuten (Instituut fysiotherapie Odijk.

1.2.3. Doelgroep analyse

In 2025 is er een doelgroep analyse gemaakt (zie bijlage 1). Geconcludeerd kan worden dat de school werkt met een diverse en complexe leerling populatie, met uiteenlopende ontwikkelingsniveaus, ondersteuningsbehoeften en een brede regionale herkomst. Daarnaast is het voor de doelgroep belangrijk dat Rafael:

- Een veilig, voorspelbaar en positief pedagogisch klimaat heeft;
- Samenwerkt met het netwerk rondom de leerling, waaronder ouders, kern- en ketenpartners;
- Onderwijs biedt dat zich richt op functionele ontwikkelingsgebieden die bijdragen aan zo zelfstandig mogelijk functioneren in het dagelijks leven en de maatschappij;
- Instructie en begeleiding afstemt op de mogelijkheden en beperkingen van de leerling;
- Ondersteunde communicatie inzet om het begrijpen en uiten van leerlingen te ondersteunen.

1.2.4. DIG (diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid)

Zoals in de visie beschreven staan, zien wij iedere leerling als uniek en zoeken we naar mogelijkheden om daarbij aan te sluiten rekening houdend met hun leefwereld. Hierdoor staan wij voor diversiteit en dat iedereen er mag zijn met al zijn talenten en ontwikkelkansen. Dit is onder andere terug te zien in de soorten vieringen (één Christelijke viering, één Islamitische viering en één andere religieuze/maatschappelijk) en door het uiten van ieders talenten in de Rafaelshow. We kijken naar mogelijkheden binnen onze organisatie grenzen om ieder kind zijn of haar optimale ontwikkeling te geven.

1.3. PCOU Willibrord

In het koersplan van de PCOU Willibrord worden 4 koerslijnen uitgezet. Hieronder staat beschreven hoe dit tot uiting komt op Rafael. In hoofdstuk 4 staan de doelen uitgebreider beschreven.

- **Een stevige basis voor het leven** → In de komende vier jaar ligt de focus op het versterken van de basisvaardigheden: rekenen, taal, burgerschap en digitale geletterdheid.
- **De professionaliteit van het collectief** → Ook de professionele cultuur vormt een belangrijk speerpunt binnen het schoolplan. Het gezamenlijk leren, zowel met als van elkaar, staat hierbij centraal.
- **De organisatie van de onderwijsreis** → Zoals in de visie is beschreven, is de samenwerking met het netwerk rondom de leerling van essentieel belang voor diens ontwikkeling. Deze samenwerking is structureel verankerd in onze leerlingenzorgcyclus.
- **Onze scholen in de maatschappij** →. In lijn met onze visie streven wij ernaar leerlingen te laten opgroeien tot evenwichtige en gelukkige individuen die met vertrouwen participeren in de maatschappij. In dit kader besteden wij expliciet aandacht aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden en het versterken van het sociaal functioneren.

2. Onderwijskundig beleid

2.1. Visie op onderwijs

Op Rafael gaan wij ervan uit dat leerlingen zich het beste ontwikkelen wanneer het onderwijs doelgericht, planmatig en afgestemd is op hun onderwijsbehoeften binnen hun eigen leerroute.

We werken handelingsgericht en opbrengstgericht. Dat betekent dat we de ontwikkeling van leerlingen volgen, analyseren en waar nodig ons onderwijs bijstellen.

Leren zien wij als een proces waarin leerlingen zich niet alleen cognitief ontwikkelen, maar ook groeien in zelfredzaamheid, sociale vaardigheden en leren leren. Daarom biedt Rafael een breed curriculum waarin naast taal en rekenen ook aandacht is voor mondelinge taal, sociaal functioneren, praktische redzaamheid, spel en bewegen. We werken met de CED-leerlijnen ZML en laten leerlingen zich in kleine stappen ontwikkelen op hun eigen niveau.

Ons onderwijs kenmerkt zich door:

- Afstemming op de leerling: onderwijs wordt vormgegeven vanuit het ontwikkelingsperspectief (OPP) en leerroutes
- Doelgericht werken: met duidelijke leerlijnen en concrete doelen
- Cyclisch handelen

2.2. Pedagogisch – didactisch klimaat

Zoals eerder beschreven heeft Rafael 4 stromen (A/B/C/D). Iedere stroom heeft zijn eigen pedagogisch – didactisch klimaat passend bij de ondersteuningsbehoeften van die leerlingen. Er zit verschil in mate van nabijheid, communicatie e.d. In de stromenbeschrijving staat per stroom beschreven hoe het pedagogisch – didactisch klimaat is (zie bijlage 2). Hieronder een beknopte beschrijving per stroom

- Stroom A: In deze stroom is geruststellende nabijheid en werken in een groepssetting voorliggend. In het didactisch handelen is het schakelen tussen individuele aansturing en werken in groepssetting noodzakelijk. Het werken aan een eigen ‘ik’ met leerlingen is in het pedagogisch handelen een belangrijke vaardigheid.
- Stroom B: In deze stroom is omgaan met verantwoordelijkheid en zelfstandig werken in groepssetting voorliggend. In het pedagogisch handelen is rekening houden met onder- en overbevragen een belangrijke vaardigheid.
- Stroom C: In deze stroom is nabijheid en het balans tussen in en ontspanning voorliggend. In het didactisch handelen is lesgeven vanuit spel en vrije situaties noodzakelijk. Het aansluiten bij de jonge ontwikkelingsleeftijd is een belangrijke vaardigheid in het pedagogisch handelen.
- Stroom D: In deze stroom is voorspelbaarheid en structuur voorliggend. In het didactisch handelen is een grote mate van differentiatie in lesaanbod noodzakelijk. Het ondertitelen van emoties is een belangrijke vaardigheid in pedagogisch handelen.

2.3. Afstemming context

In de kwaliteitscyclus van Rafael zijn diverse documenten grondleggers voor de schoolbrede kwaliteitsanalyse. Op gebied van context vormen twee documenten de basis: de doelgroep analyse en de contextanalyse. Eens per twee jaar worden de doelgroep analyse en contextanalyse herschreven.

In de doelgroep analyse wordt onderzocht wat de onderwijs en ondersteuningsbehoefte van onze huidige leerling populatie is. Op dit moment zijn de volgende onderwijs en ondersteuningsbehoeften voorwaardelijk voor de leerling populatie van Rafael:

- Het creëren en borgen van een veilig, voorspelbaar en positief pedagogisch klimaat;
- Het samenwerken met het netwerk rondom de leerling, waaronder ouders, kern- en ketenpartners;
- Het bieden van onderwijs dat zich richt op functionele ontwikkelingsgebieden die bijdragen aan zo zelfstandig mogelijk functioneren in het dagelijks leven en de maatschappij;
- Het vormgeven van instructiegericht onderwijs waarbij instructie en begeleiding worden afgestemd op de mogelijkheden en beperkingen van de leerling;
- Het inzetten van ondersteunde communicatie om het begrijpen en uiten van leerlingen te ondersteunen.

Indien nodig vindt er een aanpassing plaats in ons pedagogisch en didactisch klimaat. De contextanalyse gaat in op de het maatschappelijk veld waarin Rafael bevindt en welke samenwerkingen essentieel zijn voor goed onderwijs. Op dit moment is er een intensieve bovenregionale samenwerking om jeugdzorg in Rafael mogelijk te maken. Voor meer informatie zie bijlage 1 en 3 voor de doelgroep analyse en contextanalyse.

2.4. Schoolloopbaan

Leerlingen stromen vanuit diverse plekken in (bijvoorbeeld zorg, medisch kinderdagverblijven of SBO/PO scholen) en ook op verschillende leeftijden. De commissie van toelating beoordeelt dit op basis van observaties, dossieronderzoek en samenwerking met het Samenwerkingsverband.

Tijdens hun schoolloopbaan draagt naast de groepsleiding ook een Commissie van Begeleiding (CvB) zorgt voor een ononderbroken ontwikkeling van de leerling op zowel cognitief als sociaal-emotioneel gebied. Door gedurende het jaar op groeps- en leerlingniveau de ontwikkeling te evalueren. Indien nodig voorziet de CvB in passende adviezen en/of interventies op individueel-, groeps- of schoolniveau. Het CvB kan ook advies geven voor overplaatsen naar een andere stroom binnen Rafael of een vroege uitstroom naar een beter passende plek.

Over het algemeen stromen leerlingen uit naar een VSO ZML school. Een deel stroom ook uit naar praktijkonderwijs, SBO of zorg-/ dagbestedingsplekken. Het CvB geeft hierin adviezen aan ouders.

2.5. Schoolklimaat

Het schoolklimaat van Rafael wordt in de basis vormgegeven door de stromenbeschrijving. Dit praktische beleidsdocument is gebaseerd op de ontwikkelingstheorie van Došen. Per stroom is uitgewerkt welke algemene ondersteuningsbehoeften leerlingen hebben en welke consequenties dit heeft voor het klassenmanagement, de communicatie en het pedagogisch handelen.

Daarnaast werkt de school met Positive Behavior Support (PBS). Met deze gedragsaanpak beschikt Rafael over concrete handvatten om te bouwen aan een duurzaam en positief schoolklimaat. Het doel is een veilige omgeving te creëren waarin sociaal gedrag van leerlingen wordt gestimuleerd en gedragsproblemen zoveel mogelijk worden voorkomen. Kernelementen van PBS die systematisch worden ingezet, zijn onder meer:

- het formuleren van gedragsverwachtingen vanuit gezamenlijk vastgestelde waarden, deze visueel maken en als team consequent uitdragen in woord en daad;
- het vanuit preventief oogpunt structureel richten op gewenst gedrag van leerlingen en dit positief bekrachtigen;
- het effectief ombuigen van ongewenst gedrag met behulp van concrete technieken;
- het benutten van data om gedragsvraagstukken tijdig te signaleren en gericht aan te pakken;
- het structureel en positief samenwerken met ouders en zorgpartners.

De gedragskundigen van Rafael dragen zorg voor de borging van de sociale veiligheid. Zij coördineren onder meer het antipestbeleid, monitoren incidenten in het systeem SWIS Suite en volgen de sociale veiligheid met behulp van de vragenlijsten van ZIEN!. Daarnaast zijn zij aandachtsfunctionaris en getraind in het werken met de meldcode.

De verzamelde gegevens worden jaarlijks geanalyseerd en verwerkt in het jaarverslag en/of jaarplan. Op basis van deze analyses ondersteunen de gedragskundigen de groepsleiding bij het preventief versterken van de sociale veiligheid, bijvoorbeeld door het aanscherpen van routines. Voor meer informatie wordt verwezen naar de stromenbeschrijving in bijlage 2 en het interventieplannen PBS in bijlage 4.

2.6. Curriculum

Op Rafael hebben we een curriculum samengesteld met het aanbod van de vakgebieden. Het curriculum bestaat uit de onderdelen van het onderwijsprogramma waar we aan werken met de leerlingen. De vakgebieden vanuit het onderwijsprogramma worden op Rafael aan de leerlingen aangeboden volgens de CED-leerlijnen voor SO en de leerlijnen Spel en Bewegen.

Binnen de school zijn inhoudskaarten vanuit het curriculum per OPP-vakgebied ontwikkeld. Hierin staat beschreven hoe het onderwijs wordt aangeboden en welke afspraken hierover zijn. Er staat welke methodes en materialen worden gebruikt.

De OPP-vakgebieden zijn:

- Schriftelijke Taal
- Rekenen-Wiskunde
- Mondelinge Taal
- Praktische Redzaamheid
- Preventief werken aan sociaal functioneren
- Leren Leren
- Spel

In het curriculum wordt een differentiatie gemaakt in leerroutes. Deze zijn gebaseerd op de leerstandaard van het Landelijke Doelgroepen Model. Voor meer informatie zie ook bijlage 5 leerstandaard Rafael en Curriculum en inhoudskaarten.

2.7. Basisvaardigheden

Zoals hierboven beschreven staat zijn alle basisvaardigheden op Rafael OPP vakgebieden. Hierdoor vindt er een zorgvuldige kwaliteitscyclus plaats op de ontwikkeling van leerlingen op deze gebieden. Burgerschap heeft met veel van onze OPP vakgebieden raakvlakken en is daarom onderverdeeld in de

volgende vakgebieden: Praktische zelfredzaamheid, Preventief werken aan sociaal functioneren en Leren leren. In de onderstaande tabel hoe dit wordt vormgegeven. Zie ook bijlage 6: Burgerschap.

Kennis van en respect voor van de basiswaarden van de democratische rechtstaat	
Onderbouw	Bovenbouw
De leerling leert over:	De leerling leert over:
Wetgeving en gelijkwaardigheid - keuzes maken - regels en afspraken thuis en in de klas - inspraak van leerlingen bij regels *Samenleven in een democratie* - verschillende rollen en verantwoordelijkheden in de omgang tussen: - leerlingen onderling - volwassenen en kinderen	*Wetgeving en gelijkwaardigheid* - keuzes maken/ je stem laten horen tijdens en beslissing - regels en afspraken in de omgeving - inspraak van leerlingen bij regel. *Samenleven in een democratie* - verschillende rollen en verantwoordelijkheden in de omgang tussen: - mensen onderling - volwassenen en kinderen - mensen in relatie tot hun omgeving
Activiteiten	Activiteiten
- Beste vrienden beste burgers (de vreedzame school) - Opbouw Leren kiezen - Opbouw Weektaak - Stemmen over schoolbrede items	- Beste vrienden beste burgers(de vreedzame school) - Opbouw Leren kiezen - Opbouw Weektaak - Stemmen over schoolbrede items
Kennis over en respect voor verschillen en het uitgangspunt dat mensen in gelijke gevallen gelijk worden behandeld	
De leerling leert over:	De leerling leert over:
Gender, seksuele diversiteit en leefomgeving - overeenkomsten en verschillen tussen leerlingen en hoe ze zichzelf en hun thuissituatie beschrijven - het verschil tussen een jongen en een meisje. - je eigen lijf *Politiek, cultuur en levensbeschouwing* - voorkeuren en ideeën *Conflicthantering* - kan omgaan met conflicten - kan luisteren naar anderen	*Gender, seksuele diversiteit en leefomgeving* - overeenkomsten en verschillen tussen mensen, in hoe ze zichzelf en hun thuissituatie beschrijven: - geslacht en gender - seksualiteit - diversiteit *Politiek, cultuur en levensbeschouwing* - godsdienst en levensovertuiging *Conflict hantering* - kan omgaan met conflicten - kan luisteren naar anderen - kan zich verplaatsen in anderen - kan een eigen mening delen
Activiteit	Activiteit
- De gezonde school - PBS , lessen goed gedrag - Groepsklimaat ZIEN! - Methode Rots en Water - Culturen achtergronden, feesten en vieringen - Leerlijn RSV - Kriebels in je buik - Week van de lentekriebels -	- De gezonde school - PBS lessen goed gedrag - Groepsklimaat Zien! - Methode Rots en Water - Beste vrienden beste burgers - Culturen achtergronden, feesten en vieringen - Leerlijn RSV - Kriebels in je buik - Week van de lentekriebels - Methode Rots en water

Ontwikkelen van sociale competenties in samenhang met maatschappelijke competenties	
De leerling leert leert/kan:	De leerling leert over:
Reflecteren op zichzelf in relatie tot anderen - emoties herkennen - kan eigen gevoelens benoemen - kan andere kinderen helpen zich blij te voelen en bij de groep te horen.	*Reflecteren op zichzelf in relatie tot anderen* - herkent emoties - kan eigen gevoelens benoemen - kan praten over gevoelens en ideeën van anderen. - kan andere kinderen helpen zich blij te voelen en bij de groep te horen.
Activiteit	Activiteit
- Zorg voor de omgeven, meedoen in de samenleving en in de wijk - Participatie in de wijk - Leerlijn Sociale en emotionele ontwikkeling - Beste vrienden, beste burger	- Zorg voor de omgeven, meedoen in de samenleving en in de wijk - Participatie in de wijk - Leerlijn Sociale en emotionele ontwikkeling - Beste vrienden, beste burger

Interventies die gericht zijn op reken- en taalachterstanden worden met name op groepsniveau of schoolbreed aangepakt door de kwaliteitscoördinatie, logopedist. Voor NT2 zijn er individuele beleidingstrajecten die gegeven worden door de NT2 specialist. Via de Commissie van Begeleiding (CvB) kan besloten worden deze interventie in te zetten als we zien dat het niet beheersen van de Nederlandse taal het volgen van instructie belemmert. De individuele begeleiding sluit aan bij de doelen van mondelinge taal in de groep en wordt het OPP geëvalueerd Zie ook het NT2 beleid in bijlage 7.

2.8. Maatschappelijke vraagstukken

De maatschappelijk onrust in de wereld maakt dat wij streven naar inclusie. Zoals in de visie beschreven staan, zien wij iedere leerling als uniek en zoeken we naar mogelijkheden om daarbij aan te sluiten rekening houdend met hun leefwereld. Hierdoor staan wij voor diversiteit en dat iedereen er mag zijn met al zijn talenten en ontwikkelkansen. Door een intensieve samenwerking met jeugdhulp en dagbestedingsplekken in ons schoolgebouw zorgen we voor een betere overstap van zorg naar onderwijs en proberen we leerlingen met complexe ondersteuningsvragen de kans te geven van onderwijs te blijven profiteren. Wij kijken naar mogelijkheden binnen onze organisatie grenzen om ieder kind zijn of haar optimale ontwikkeling te geven. Ook zien wij meer complexe vragen bij ouders ontstaan. Door ouders met ons team Samen Sterk (ouderbegeleiding en schoolmaatschappelijk werk) bij de start op school kennis te laten maken, proberen wij laagdrempelig een eerste aanspreekpunt te zijn, om vervolgens ouders te helpen aan te kloppen bij de juiste organisaties.

2.9. Leertijd

In de lesurentabel zijn de lesuren uitgewerkt per vakgebied. Op basis van dit document worden de lesroosters voor de groepen gemaakt. Er zijn twee lesuur tabellen, één voor de leerlingen tot 7 jaar en een één voor de leerlingen vanaf 7 jaar. Hieronder een compact overzicht.

	Tot 7 jaar	Vanaf 7 jaar
Maandag	8.30 – 14.15 uur	8.30 – 14.15 uur
Dinsdag	8.30 – 14.15 uur	8.30 – 14.15 uur
Woensdag		8.30 – 14.15 uur

Donderdag	8.30 – 14.15 uur	8.30 – 14.15 uur
Vrijdag	8.30 – 14.15 uur	8.30 – 14.15 uur

2.10. Leerlingondersteuning

Tweemaal per jaar maakt de groepsleiding voor ieder OPP vakgebied een (subles)groepsplan. Hierin staan de doelen van iedere leerling voor dit vakgebied en op welke manier eraan gewerkt wordt. Halverwege en aan het einde van het jaar worden deze plannen geëvalueerd waarbij schoolbreed dezelfde criteria voor beheersen van doelen wordt gebruikt om subjectiviteit te verkleinen. Bij deze evaluatie wordt gekeken of leerlingen de leerdoelen hebben behaald d.m.v. observaties (a.d.h.v. het ZUDA meetinstrument) en de ZML cito toetsen. Dit wordt ook tweemaal besproken met het zorgteam. Tijdens dit moment worden ook alle ondersteunings- behoeften besproken. Hiermee wordt gemonitord of iedere leerling zich ononderbroken heeft kunnen ontwikkelen. Wanneer een leerling nog een specifieke hulpvraag heeft, kan er besloten worden om een individueel handelingsplan op te stellen dat zich richt op de eerste fasen van handelingsgerichte diagnostiek. Dit is een onderdeel van het OPP en wordt met ouders besproken. Als het handelingsplan niet het gewenste effect heeft of wanneer de hulpvraag te groot is, wordt dit in het CvB (Commissie van Begeleiding) besproken en in afgesproken evaluatiemomenten met ouders. In het CvB worden deze casussen besproken middels de handelingsgerichte diagnostiek.

Mogelijke interventies kunnen op klassenniveau plaatsvinden zoals meer nabijheid, inzetten van individuele picto’s of meer ontspanningsmomenten. Interventies kunnen ook op schoolniveau: aanpassen van leerniveau of overstappen naar een andere stroom. Daarnaast is het ook mogelijk om specialisten van de school, of die met de school samenwerken, in te zetten zoals ambulante begeleiding, fysiotherapie, logopedie, autisme specialist of ondersteunde communicatie specialist.

2.11. Differentiatie en passend onderwijs

Zoals hierboven is beschreven geven wij onderwijs aan leerlingen met een vorm van verstandelijke beperking. Daarnaast kunnen we extra ondersteuning bieden aan leerlingen met enige mate van visuele, auditieve of lichamelijke beperkingen. Deze ondersteuning wordt gegeven in samenwerking met de jeugdarts of andere ketenpartners zoals Bartemeus en LWOE In het gebouw zitten ook een logopedistpraktijk en een fysiopraktijk voor leerlingen die deze therapieën nodig hebben.

3. Personeelsbeleid

3.1. Bekwaamheid personeel

Op Rafael bestaat de groepsleiding van een groep uit: leerkracht(en)/leraarondersteuner, onderwijsassistent(en). De leerkracht heeft altijd een PABO diploma, maar hoeft bij het starten op Rafael geen ervaring te hebben in het ZML onderwijs. Hiervoor heeft Rafael een eigen inwerkprogramma. Wel wordt verwacht dat zij binnen drie jaar een post- HBO opleiding volgen die passend is bij de doelgroep en het schoolplan. De onderwijsassistent moet minimaal een MBO niveau 4 diploma hebben in onderwijs of zorg. Rafael is een partnerschool bij diverse opleidingsinstituten. Dit wordt gecoördineerd door een schoolopleider.

Daarnaast draagt Rafael veel zorg aan de nascholing van teamleden door een groot nascholingsaanbod aan te bieden met interne cursussen of via Speciaal Centraal (www.speciaal-centraal.nl). Jaarlijks maken alle medewerkers van Rafael hun eigen nascholingsplan waarbij ze naast een aantal verplichte onderdelen eigen cursussen toevoegen moeten teamleden hun professionaliseringsuren verantwoorden. Deze plannen zijn samen met diverse gesprekken en lesobservaties onderdeel van onze gesprekken cyclus. Daarnaast zijn de jaarlijkse studiedagen verplicht voor iedereen in het team. Tijdens deze momenten wordt gewerkt aan onderwijskundige ambities zoals beschreven staan in het jaarplan en schoolplan.

Ook is er extra aandacht voor nieuwe collega's. Afgelopen jaren is het inwerkprogramma versterkt. Het aantal basiscursussen is uitgebreid en daarnaast is er een intensievere begeleiding door zowel buddy's als schoolbegeleiders.

3.2. Leiderschap

Rafael is onderdeel van het leiderschapsprogramma van PCOU en levert daarin een actieve bijdrage voor andere scholen. Intern wordt altijd gekeken naar mogelijkheden voor groei en ontwikkeling voor medewerkers. In hoofdstuk 4 staat beschreven hoe het MT samenwerkt met het zorgteam en stuurgroepen aan kwaliteit en onderwijsverbetering.

3.3. Koppeling met onderwijskundig beleid

Zoals eerder beschrijven maakt iedere medewerker jaarlijks zijn eigen nascholingsplan waarbij hij cursussen kiest op basis van zijn of haar leerlingpopulatie en/of gemaakte afspraken tijdens ontwikkelingsgesprekken en persoonlijke interesses. Tijdens de studiedagen en vergaderingen komen onderwijs inhoudelijke onderwerpen aanbod vanuit het jaarplan en schoolplan en is er ruimte voor borging. Op dit moment liggen er voor de gebieden: Schriftelijke taal, Rekenen, PBS, preventief werken aan sociaal functioneren en de professionele cultuur meer jaarlijkse plannen waarin implementatie en borging zorgvuldig is weggezet, zodat gedurende het schooljaar hier planmatig aan gewerkt kan worden. De wens is om dit ook voor de andere gebieden te doen.

3.4. DIG

Op Rafael zijn wij trots dat de leerlingpopulatie wat betreft culturen een afspiegeling is van de Nederlandse Maatschappij, we streven erna dat onze medewerkers ook een afspiegel zijn. Dit maakt dat wij tijdens sollicitaties gesprekken open en nieuwsgierig met iedereen in gesprek. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat er op de mogelijke gebieden een gelijkwaardigheid is tussen leerkrachten en onderwijsassistenten. Daarom wordt er altijd gesproken over groepsleiding en wordt de gehele groepsleiding verwacht bij gesprekken op leerling- en groepsniveau. Door middel van mee varen met

de Pride van Utrecht en vieren van Paarse vrijdag willen we uitstralen dat iedereen er mag zijn. Tot slot wordt regelmatig de lunch verzorgd op Rafael zodat er in teamverband wordt geluncht.

4. Stelsel van kwaliteitszorg

4.1. Huidige situatie

Voorafgaand aan het opstellen van dit schoolplan heeft er een kwaliteitsanalyse plaatsgevonden. Uit deze kwaliteitsanalyse kwamen een aantal belangrijke punten naar voor die zijn meegenomen in het maken van de ambities:

- basisvaardigheden: implementatie van methodiek op schriftelijke taal en verstevigen van rekenonderwijs.
- aanbod: borgen van preventief werken aan sociaal functioneren. Her eiken van beleid op spel, bewegingsonderwijs en kunst & cultuur.
- zicht op ontwikkeling en begeleiding; versterken van de kwaliteitscultuur door planmatig werken in het hele team en versterken van samenwerking ouders
- pedagogisch-didactisch handelen; aanscherpen van de kwaliteitscyclus van lesobservaties en versterken van de professionele cultuur.
- onderwijstijd; geen doelen
- afsluiting; geen doelen

Naast het onderwijskundig gebied, zijn partners en de professionele cultuur ook als belangrijke punten naar voren gekomen.

Deze grote kwaliteitsanalyse vindt één keer in de vier jaar plaats. Jaarlijks wordt twee keer per jaar op schoolniveau een kwaliteitsanalyse gemaakt. Hierbij wordt de data op de basisvaardigheden, uitstroom, veiligheid en overige onderwerpen zoals schoolaanwezigheid, meldcode en pedagogisch-didactisch handelen geanalyseerd. De uitkomsten worden omgezet naar eventuele jaarplandoelen of bijstellingen van ambitieplannen. Dit gebeurt tijdens de CvB opbrengst bijeenkomsten in februari en juli. Hierbij is het MT en zorgteam aanwezig. Tijdens de evaluatiedag aan het einde van het schooljaar wordt het team meegenomen in deze resultaten.

4.2. Ambities

Wij hebben ervoor gekozen de ambities in het schoolplan op schoolniveau en met een termijn van 4 jaar te formuleren. Dit maakt dat de ambities die in staan wat globaler zijn. In de ambitieplannen worden deze ambities uitgewerkt in concrete, meetbare en kleinere doelen. Er zijn ambitieplannen voor: Schriftelijke taal, Rekenen, PBS, Preventief werken aan Sociaal Functioneren, Professionele cultuur.

Focus op Basisvaardigheden
Curriculum
Uiterlijk in schooljaar 2029-2030 is het beleid voor spel, kunst & cultuur en bewegingsonderwijs (inclusief zwemmen) herzien en vastgesteld. Binnen deze herziening is rekening gehouden met het huidige schoolbrede curriculum, de lestabel en het schoolplan. Specifiek per onderwerp is er ook rekening gehouden met: • Spel: Onderzoeken wat het verschil tussen spelbegeleiding en inzet van spel als didactisch middel en de overlap met het vakgebied preventief werken aan sociaal functioneren. • Kunst en cultuur: Onderzoeken hoe de inzet van vakdocenten, vieringen en culturele activiteiten passend is het huidige schoolbrede curriculum.

• Bewegingsonderwijs: Het vernieuwde curriculum wordt aangepast op de doelgroep en de toegevoegde waarde van zwemmen is onderzocht. De uitkomsten zijn per domein vertaald naar vastgesteld beleid en worden cyclisch geëvalueerd en bijgesteld binnen de schoolontwikkeling.
Schriftelijke taal
In de periode van 4 jaar wordt schoolbreed gewerkt aan de verschillende onderdelen van schriftelijke taal. Uiterlijk in 2029-2030 geven alle collega's dagelijks aandacht aan leesplezier, woordenschat en voorbereidend lezen als basis voor het leren lezen. Dit alles om van aanvankelijk lezen naar technisch- en begrijpend lezen/spelling te komen. Uiterlijk in 2029-2030 werken alle collega's volgens afspraak met de methodes, hulpmiddelen en bijpassende ondersteunende gebaren/ondersteunde communicatie; zoals beschreven in het Schriftelijke taalbeleid. Door een cyclisch proces van observatie en feedback blijven collega's zich verbeteren in het effectief geven van leesonderwijs met behulp van Veilig Leren Lezen en de LOeS-werkwijze.
Rekenen
Uiterlijk in 2028-2029 is het rekenonderwijs schoolbreed van hoge en eenduidige kwaliteit: leerkrachten geven structureel effectieve rekenlessen volgens een vaste opbouw, ondersteund door OC/gebaren. De rekentaal is in alle groepen zichtbaar en consistent in gebruik. Door een cyclisch proces van observatie en feedback blijven leerkrachten zich verbeteren. Nieuwe collega's sluiten snel aan en werken binnen korte tijd volgens de afgesproken werkwijze, waardoor continuïteit en kwaliteit geborgd zijn in de hele school.
PBS
PBS zit in de borgingsfase. Het borgingsplan wordt door de stuurgroep PBS gemonitord en waar nodig bijgesteld. De evaluatie vindt jaarlijks plaats.
Preventief werken aan sociaal functioneren
Uiterlijk in schooljaar 2029-2030 is het beleid voor Burgerschap en RSV herzien en vastgesteld. Daaropvolgend is het aanbod binnen de school voor RSV vernieuwd en aangepast aan onze doelgroep. De school versterkt doelgericht het burgerschapsonderwijs, door bestaande thema's (sociaal gedrag, sociaal gedrag, omgang met regels) bewust en systematisch te koppelen aan de burgerschapscompetenties (monitoring).

Foucs op samenwerking
Keten- en kernpartners
De samenwerking met kern- en ketenpartners is uiterlijk in 2029-2030 structureel en planmatig ingericht, gericht op het tijdig ondersteunen van de ononderbroken ontwikkeling van leerlingen op individueel en schoolniveau. De kwaliteit van samenwerking wordt minimaal eens per twee jaar geëvalueerd binnen de schoolbrede kwaliteitsanalyse, waarna verbeterpunten worden opgenomen in de PDCA-cyclus.
Ouders
• Uiterlijk in schooljaar 2029-2030 is de ouderbetrokkenheid vergroot door als team actief en laagdrempelig contact te zoeken met ouders. • Uiterlijk in schooljaar 2029-2030 is de samenwerking met ouders versterkt door als team empathisch te handelen, helder te communiceren over verwachtingen en professionele grenzen te bewaken.

Focus op professionele cultuur

Marte meo
Uiterlijk in schooljaar 2029-2030 is Marte Meo structureel ingebed als methodiek voor begeleiding, professionalisering en kwaliteitsverbetering van het pedagogisch-didactisch handelen. Trajecten worden planmatig ingezet bij ondersteuningsvragen van medewerkers en binnen het nascholingsaanbod is ruimte voor groepstrajecten en opfrismomenten. Gecertificeerde trainers vervullen een actieve coachrol en de inzet wordt jaarlijks geëvalueerd binnen de kwaliteitscyclus.
Gesprekkencyclus
Uiterlijk in schooljaar 2029-2030 wordt structureel gewerkt met de PCOU-gesprekkencyclus met integratie van Rafael-specifieke vragen, 360-gradenfeedback en PDI-plannen. Alle medewerkers nemen actief deel, zijn eigenaar van hun ontwikkeling en ontvangen gerichte feedback. De opbrengsten worden schoolbreed geanalyseerd en benut voor het nascholings- en ontwikkelbeleid.
Samenwerking
Uiterlijk in schooljaar 2029-2030 wordt nog steeds tijd en ruimte structureel gefaciliteerd voor samenwerking, intervisie en feedbackmomenten binnen het team. Gesprekskaarten en ondersteunende instrumenten zijn ontwikkeld en schoolbreed beschikbaar en in gebruik. De inzet en effectiviteit worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.
Feedbackcultuur
Uiterlijk in schooljaar 2029-2030 is een structurele feedbackcultuur gerealiseerd waarin teamleden feedback actief geven, ontvangen en benutten. Feedback is ingebed in teamoverleg, intervisie, scholing, lesbezoeken en de gesprekkencyclus en gekoppeld aan ontwikkel- en kwaliteitsdoelen. Er zijn schoolbrede afspraken, een gezamenlijke werkwijze en aandacht voor feedbackvaardigheden en voorbeeldgedrag.

Focus op kwaliteit
Verslaglegging
Uiterlijk in schooljaar 2029-2030 is verslaglegging van communicatie met externe partners structureel, tijdig en feitelijk. Hierbij wordt nog beter voldaan aan de AVG-richtlijnen. Schoolbrede afspraken en waar nodig formats zijn vastgesteld en het team is geschoold in AVG-bewust vastleggen. Jaarlijks wordt via een steekproef gecontroleerd op volledigheid en naleving van afspraken.
Specialisme
Uiterlijk in schooljaar 2029-2030 zijn de verschillende specialismes van Rafael duurzaam geborgd en vastgelegd in de ambitieplannen. Specialisten en/of stuurgroepen dragen actief bij aan kwaliteitsbewaking via observaties, scholing en agendering op vergaderingen. De inzet en opbrengsten worden jaarlijks geëvalueerd met schoolleiding, specialist/stuurgroep en input van het team.
Observatiecyclus
Uiterlijk schooljaar 2029-2030 hanteert de school een structurele werkwijze waarbij observaties volgens de PDCA-cyclus planmatig worden uitgevoerd, geanalyseerd en vertaald naar concrete verbeteracties op individueel-, groeps- en schoolniveau.
Kwaliteitscyclus (PCDA)
Uiterlijk in schooljaar 2029-2030 is de kwaliteitscyclus volledig ingericht volgens de PCDA-cyclus en schoolbreed geborgd. Voor alle kwaliteitsgebieden is vastgelegd hoe en met welke frequentie analyse, evaluatie en doelbepaling plaatsvinden. Het hele team levert structureel een bijdrage aan de kwaliteitsanalyse en uitvoering van verbeteracties.
Pedagogisch en didactisch handelen

• Uiterlijk in schooljaar 2029-2030 is het pedagogisch-didactisch handelen schoolbreed verder versterkt en geborgd via systematisch gebruik te maken van observaties, cyclische feedback en professionalisering. Hierdoor is er een open en onderzoekende cultuur ontstaan.
• Uiterlijk in het schooljaar 2029 -2030 weet het team "hoe leren werkt" en kan daardoor maatwerk leveren, een passend lesaanbod bieden waarbij gebruik wordt gemaakt van het ADI model. Hierbij ligt de focus op het effectief inzetten van feedback, het activeren van leerlingen, het afstemmen van onderwijs op verschillen tussen leerlingen én het doelgericht versterken van de zelfstandigheid en eigenaarschap van leerlingen in hun leerproces

4.3. Werken aan verbetering

Bij 4.2. zijn alle ambities geformuleerd zowel kleine als omvangrijke ambities. Daarnaast zijn sommige ambities snel door te voeren, waar andere een grote tijdsinvestering van het gehele team vragen. Kijkend naar alle ambities ligt de focus met het gehele team op de volgende 5 onderwerpen:

1. Schriftelijke taal
2. Rekenen
3. Preventief werken aan sociaal functioneren
4. Samenwerking met ouders
5. Professionele cultuur

Al deze onderwerpen hebben een ambitieplan waarin beschreven staat wat de concrete doelen en bijbehorende interventies zijn, weggezet over vier jaar. Hierin is zowel de implementatie- als de borgingsfase meegenomen. Voor de eerste drie onderwijsinhoudelijke onderwerpen zijn er stuurgroepen waarin een MT lid, een IB of gedragskundige en leerkrachten/leraarondersteuners zitten. Zij zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van de plannen. Voor het vierde punt bestaat de stuurgroep uit een MT lid, gedragskundige en het team Samen Sterk. En tot slot ligt het vijfde punt bij het gehele MT.

Het MT draagt zorg voor een evenwichtige verdelen van alle ambities over de jaren heen en het verwerken van deze ambities in de jaarplannen. Zij monitoren 2x per jaar of alles volgens planning verloopt.

Het format van de ambitieplannen staat in bijlage 8.

4.4. Evaluatie

In de ambitieplannen staat beschreven op welke manier gemeten wordt of de doelen behaald worden. Voor de doelen rondom schriftelijke taal, rekenen en preventief werken aan sociaal functioneren zal dit zijn door middel van lesobservaties. Voor samenwerking met ouders door middel van vragenlijsten en tot slot professionele cultuur. Dit zal door middel van evaluatie werkvormen met het team gemonitord/ geëvalueerd worden.

4.5. Samenhang

Zoals in het begin is beschreven is het Koersplan van de PCOU Willibrord één van de grondleggers voor het opstellen van de ambities van het schoolplan. Vanuit het schoolplan zijn diverse ambitieplannen gemaakt waarin de ambities zijn uitgewerkt in jaarlijkse doelen. Dit wordt ieder jaar meegenomen in het jaarplan. Zoals eerder beschreven vormen conclusies van het CvB opbrengsten ook voor ontwikkelingsdoelen. Doordat de ambitie doelen al vaststaan, hebben ze prioriteit op andere ontwikkelingsdoelen. Er wordt gekeken welke doelen nog toegevoegd kunnen worden bij het jaarplan.

5. Sponsorbeleid

Rafael heeft een beleid op sponsorgelden waarbij de algemene richtlijnen vanuit het ministerie van OC&W ten aanzien van sponsoring worden gevolgd. Zie ook het beleid sponsorgelden in bijlage 9. De afgelopen jaren is dit in kleine mate gebeurd.